

Nr 28/2019 (marzec)

Biuletyn Wydziału Nauk Historycznych jest informatorem o bieżącej działalności Wydziału. Zawiera najnowsze informacje związane z funkcjonowaniem naszej jednostki. Ukazuje się na początku każdego miesiąca i jest adresowany do społeczności Wydziału oraz wszystkich zainteresowanych jego działalnością. Informacje, które mają się w nim znaleźć należy przysyłać do: dr Emilii Ziółkowskiej - eziolkowska@umk.pl (Katedra Historii Sztuki i Kultury), mgr Aliny Sosnowskiej - also@umk.pl (Instytut Archeologii), dra Rafała Kleśty-Nawrockiego - erkaen@umk.pl (Katedra Etnologii i Antropologii Kulturowej), dra Piotra Rudery - piorud@umk.pl (Instytut Informacji Naukowej i Bibliologii) i mgra Krystiana Chyrkowskiego - kch7@umk.pl (Instytut Historii i Archiwistyki). Więcej informacji znajdą Państwo również na www.wnh.umk.pl i wydziałowym Facebooku.

NOMINACJE, NAGRODY I JUBILEUSZE

Laureaci XXVII edycji konkursu na najlepsze prace dyplomowe o Toruniu

6 marca br. w toruńskim Ratuszu Staromiejskim uroczysto ogłoszono nazwiska laureatów XXVII edycji konkursu Towarzystwa Miłośników Torunia na najlepsze prace dyplomowe o Toruniu. Wśród nich znaleźli się studenci naszego Wydziału, którzy wypełnili całe podium w kategorii HISTORIA. Pierwszą nagrodę otrzymał Maciej Stawiski za pracę magisterską pt. „Fundatorska i duszpasterska działalność bernardynów toruńskich w latach 1724-1772”, napisaną pod kierunkiem dr. hab. Adama Kucharskiego. Drugiej nagrody nie przyznano. Trzecie miejsce zajęli ex aequo Włodzimierz Deczyński za pracę licencjacką pt. „Kształtowanie nazewnictwa istniejących i nowo powstałych ulic toruńskiego osiedla Bielany, w dwudziestolecie międzywojennym” oraz Dorota Wolniszewska za pracę licencjacką pt. „Życie codzienne Bydgoskiego Przedmieścia w okresie XX-lecia międzywojennego w świetle lokalnej prasy”, obydwie napisane pod kierunkiem prof. dr. hab. Krzysztofa Mikulskiego. Wyróżnienie w konkursie zdobył Michał Tokarczyk za pracę licencjacką „Bezrobocie w Toruniu w czasach Wielkiego Kryzysu (1929-1933)”, napisaną pod kierunkiem prof. dr. hab. Krzysztofa Mikulskiego. Fotorelacja zob. <https://www.torun.pl/pl/najlepsze-prace-magisterskie-o-toruniu-0>

Stypendium dla dra Targowskiego

7 marca br. dr Michał Targowski z Instytutu Historii i Archiwistyki odebrał stypendium Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego dla osób zajmujących się twórczością artystyczną, upowszechnianiem kultury i opieką nad zabytkami. Przyznane w drodze konkursu środki finansowe zostaną przeznaczone na przygotowanie i opublikowanie w 2019 r. monografii, poświęconej osadnictwu ołederskiemu w Wielkiej Nieszawce i okolicach.

Przyjaciół Smaku

Podczas gali, która 21 marca br. odbyła się w warszawskim Hotelu Bristol, uroczysto wręczono nagrody AIG Prix przyznawane przez Międzynarodową Akademię Gastronomiczną (AIG) z siedzibą w Paryżu oraz nagrody Ars Coquinaria, których laureatów wskazuje polski oddział organizacji - Akademia Gastronomiczna w Polsce. Wyróżnienia Ars Coquinaria zostały przyznane w trzech kategoriach: „Mistrz Mistrzów”, „Polski Produkt”

i „Przyjaciel Smaku”. W tej ostatniej, w której nagradza się osoby szczególnie przyczyniające się do rozwoju i podnoszenia poziomu polskiej gastronomii, doceniono dr. hab. Jarosława Dumanowskiego, prof. UMK, kierownika Centrum Dziedzictwa Kulinarnego na WNH.

Członkostwo w Komitecie Naukoznawstwa PAN

26 marca br. dr hab. Veslava Osińska z Instytutu Informacji Naukowej i Bibliologii została powołana na członka Komitetu Naukoznawstwa Polskiej Akademii Nauk na kadencję 2019-2022.

Powołanie do Rady Ochrony Dziedzictwa Archeologicznego

Dr hab. Andrzej Pydyn z Instytutu Archeologii został powołany przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego na członka Rady Ochrony Dziedzictwa Archeologicznego, na okres trzech lat.

Priorytetowe zespoły badawcze UMK

Zespół badawczy „Environmental Archeology Research Team” z Instytutu Archeologii, w składzie: prof. dr hab. Krzysztof Cyrek, dr hab. Agnieszka M. Noryśkiewicz, dr Madalena Sudoł-Procyk, dr Magdalena Krajcarz, mgr Martyna Wiejacksa, mgr Jan Wiejacki i prof. dr hab. inż. Daniel Makowiecki (lider zespołu), został wyróżniony w konkursie „Priorytetowe zespoły badawcze UMK”, ogłoszonym przez JM Rektora prof. dr. hab. Andrzeja Tretyna, w ramach przedsięwzięcia „Strategia doskonałości – uczelnia badawcza”, finansowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Zadaniem Zespołu są wielokierunkowe studia nad dawnym środowiskiem przyrodniczym, począwszy od najwcześniejszych dziejów człowieka aż do czasów współczesnych. Wyróżniony został też zespół „Climate Change Research Unit (CCRU)”, którego jednym z liderów jest dr hab. Piotr Oliński, prof. UMK, pracownik Instytutu Historii i Archiwistyki.

Stypendia za wysoko punktowane publikacje naukowe

Pracownicy Instytutu Archeologii – prof. dr hab. Daniel Makowiecki i dr hab. Grzegorz Osipowicz otrzymali od JM Rektora prof. dr. hab. Andrzeja Tretyna stypendia za wysoko punktowane publikacje naukowe. Współautorski artykuł pt. „The oldest osseous mining tools in Europe? New discoveries from the chocolate flint mine in Orońsko, site 2 (southern Poland)” ukazał się w Quaternary International (2019; impact factor ISI: 2.163; punktacja MNiSW: 30.000). JM Rektor przyznał stypendium także dr Magdalenie Krajcarz za artykuł pt. „Post-depositional bone destruction in cave sediments : a micromorphological study of the MIS 5a-d cave bear strata of Biśnik Cave, Poland”, opublikowany w Journal of Quaternary Science (2019; impact factor ISI: 2.324; punktacja MNiSW: 35.000); praca indeksowana jest w bazie Scopus.

WYKŁADY i ODCZYTY

Białoruś podczas wojny polsko-sowieckiej 1919-1920

4 marca br. w Instytucie Historii i Archiwistyki gościł Dziekan Wydziału Historii Homelskiego Uniwersytetu Państwowego im. Franciszka Skaryny (Białoruś), prof. Nikołaj Miazga, który wystąpił z odczytem „Białoruś podczas wojny polsko-sowieckiej 1919-1920”.

AKTYWNOŚĆ KÓŁ NAUKOWYCH

Zbrodnia Pomorska. Karolewo 1939

27 marca br. odbył się pokaz filmu dokumentalnego zrealizowanego przez Unisławskie Towarzystwo Historyczne „Zbrodnia Pomorska. Karolewo 1939”. Pokaz przygotowany został przez Studenckie Koło Naukowe Historyków im. Karola Górskiego. W wydarzeniu wzięli udział reżyser filmu Sebastian Bartkowski.

INNE WYDARZENIA

Wykłady w liceum

W ramach oferty edukacyjnej Wydziału Nauk Historycznych pracownicy Katedry Historii Sztuki i Kultury poprowadzili wykłady dla uczniów V LO w Toruniu. 7 marca br. dr Magdalena Maciudzińska-Kamczycka wygłosiła wykład pt. „Oktawian August i program odnowy kulturalnej Rzymu; Kobiety i sztuka - dlaczego nie było wielkich artystek?”, natomiast 29 marca br. dr Przemysław Waszak wygłosił wykład pt. „W świątyni tej nie znajdziesz błędu lub rysy. O świecie spowitym w biały płaszcz kościołów... Architektura romańska”.

Goście z Chin

W dniach 18-23 marca br. Wydział Nauk Historycznych gościł przedstawicieli Wydziału Historii i Kultury Tianjin Normal University (TNU) w Chinach - dziekana prof. Sun Li Tian oraz mgr Wang Yuantian. Celem wizyty było omówienie bieżącej i przyszłej współpracy z WNH. 19 marca br. odbyło się spotkanie dotyczące współpracy UMK i TNU w ramach programu Erasmus+, w którym oprócz gości z Chin i władz dziekańskich WNH uczestniczył Prorektor ds. Współpracy z Zagranicą i Otoczeniem Gospodarczym prof. dr hab. Wojciech Wysota oraz Koordynator Uczelniany Programu Erasmus+ mgr Marta Wiśniewska. Profesor Sun Li Tian i mgr Wang Yuantian mieli także okazję spotkać się z 12 studentami swojego wydziału, którzy w ramach umowy UMK z TNU przebywają na studiach krótkoterminowych na Wydziale Nauk Historycznych.

Pierwszy Dzień Wiosny na WNH

19 marca br. Wydział Nauk Historycznych zorganizował po raz kolejny "Drzwi Otwarte" pod hasłem „Pierwszy Dzień Wiosny na WNH”. Wydarzenie było okazją do zapoznania się z ofertą edukacyjną Wydziału, a także poszerzenia wiedzy dzięki przygotowanym wykładom, warsztatom i pokazom. Wydarzeniom tym towarzyszyły pokazy strojów historycznych, scenek rodzajowych czy walk rycerskich. W organizację zaangażowana była cała społeczność Wydziału. W wydarzeniu wzięło udział około 1000 osób.

Legia Akademicka

20 marca br. w siedzibie Instytutu Archeologii promowano program edukacji wojskowej studentów Legia Akademicka. Na dziedzińcu i w holu Instytutu Archeologii zaprezentowano sprzęt, broń i wyposażenie wojskowe 8 Kujawsko-Pomorskiej Brygady Obrony Terytorialnej oraz Centrum Szkolenia Artylerii i Uzbrojenia. Swoje stoisko

wystawiło również Wojskoznawcze Koło Naukowe. Całość zakończyło spotkanie z przedstawicielami Ministerstwa Obrony Narodowej i Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego.

Debata o szkołach doktorskich

20 marca br. w Collegium Humanisticum odbyła się druga debata w ramach cyklu NKN FORUM. Tematem obrad były szkoły doktorskie - nowa forma kształcenia doktorantów, wprowadzona w Ustawie 2.0. Podczas spotkania przedstawiciele różnych uczelni zaprezentowali wdrażane przez siebie projekty szkół doktorskich. Dyskusja dotyczyła też między innymi: struktury nowych szkół, wspólnych szkół dla kilku uczelni, programów kształcenia, zasad rekrutacji czy ewaluacji szkół doktorskich. W organizację debaty - oprócz Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu - włączyła się Krajowa Reprezentacja Doktorantów, której przedstawiciele wzięli czynny udział we wszystkich panelach i seminariach. Organizatorów wspierali też przedstawiciele Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Partnerami medialnymi wydarzenia był serwis Nauka w Polsce oraz "Forum Akademickie". W związku z wydarzeniem budynek Collegium Humanisticum, w którym odbyła się debata, został całkowicie wyłączony z użytku.

Wystawa „Bliskie, lecz z dalekiego świata”

29 marca br. w Muzeum Śląskim w Katowicach została otwarta wystawa, pt. „Bliskie, lecz z dalekiego świata”, poświęcona historii zwierząt domowych. Ekspozycja, powstała we współpracy z Instytutem Archeologii UMK, jest pierwszym tego rodzaju przedsięwzięciem w historii muzealnictwa i wystawiennictwa w Polsce. Na 700 m² powierzchni wystawienniczej zgromadzono ponad 300 zabytków z niemal 30 instytucji archeologicznych. Na ich podstawie zaprezentowano historię zwierząt domowych: psa, owcy, kozy, bydła, świni, kota i konia. Znalazły się też informacje o ich dzikich przodkach, szlakach „wędrówek” z odległych centrów udomowienia do ziem polskich, a także o ich znaczeniu gospodarczym w codziennym życiu, w obrzędach, wierzeniach i magii. Historie z wystawy zawarto też w tekstach i ilustracjach książki pt. „Bliskie, lecz z dalekiego świata”, napisanej przez dr Renatę Abłamowicz - kuratora wystawy (Muzeum Śląskie) oraz prof. dr. hab. Daniela Makowieckiego - konsultanta naukowego (Instytut Archeologii UMK).

Historia jednego obrazu

TV POLONIA rozpoczęła produkcję i emisję programu edukacyjnego pt. „Historia jednego obrazu” z udziałem prof. dr. hab. Jana Wiktora Sienkiewicza. W 2019 r. na antenie TV POLONIA oraz TVP KULTURA wyemitowanych zostanie około 200 odcinków audycji. W tłumaczeniu cykl przygotowany jest również dla odbiorcy anglojęzycznego. Cykl obejmuje zarówno dzieła artystów polskich powstałe w Polsce, jak również sztukę polską powstałą poza granicami Polski.

POLSKA MISJA HISTORYCZNA

Goście PMH w Würzburgu

W marcu br. w Misji gościł pierwszy tegoroczny stypendysta - prof. dr. hab. Adam Grzebiński z Instytutu Filozofii Wydziału Humanistycznego UMK. Przeprowadził kwerendę biblioteczną, związaną z tematem *Osiemnastowieczne*

szkockie koncepcje estetyczne Francisca Hutchesona i Henry'ego Home'a. Pobyt prof. Grzelińskiego w Würzburgu finansowany był z grantu ufundowanego przez JM Rektora prof. dr. hab. Andrzeja Tretyna. Lista wszystkich stypendystów i gości Misji: <http://pmh.umk.pl/start/stypendysty-i-goscie-pmh/>

Wykłady i spotkania ze stypendystami

25 marca br. w biurze Misji odbyło się spotkanie z prof. Adamem Grzelińskim (Instytut Filozofii, UMK), który wygłosił w języku angielskim referat pt. „Why Should We Return to Modern British Philosophy?”. Bliższe informacje: <http://pmh.umk.pl/start/aktualnosci/>

Konferencja „Viele Welten des Ostseeraumes. Annäherungen und Abgrenzungen vom 12. bis ins 15. Jahrhundert”

W dniach 7-9 marca br. dr Renata Skowrońska (Polska Misja Historyczna) uczestniczyła w międzynarodowej konferencji naukowej pt. „Viele Welten des Ostseeraumes. Annäherungen und Abgrenzungen vom 12. bis ins 15. Jahrhundert” w Lubece (Europäisches Hansemuseum). Wygłosiła referat pt. „Zwischen Handel und Politik. Die preußischen Städte als Vertreter der Hanse bei den Verhandlungen mit englischen Königen um Entschädigungen für verlorene Schiffe und Waren im 14. und 15. Jahrhundert?”. Organizatorami konferencji byli: Christian-Albrechts-Universität zu Kiel oraz Uniwersytet Gdański (w porozumieniu z AvH-Forschergruppe „German-Russian Relations in the 13th Century. A Source study”).

W konferencji wziął udział także dr hab. Adam Szweda, prof. UMK, który wystąpił z referatem pt. „Mehrsprachigkeit im politischen, wirtschaftlichen und sozialen Leben Preußens im Spätmittelalter”.

Jubileusz PMH: 10 lat przy Uniwersytecie w Würzburgu

We wrześniu 2019 r. Polska Misja Historyczna będzie obchodziła jubileusz 10 lat obecności w Würzburgu. Aby uczcić tę okazję, organizowana jest konferencja naukowa pt. „Kommunikation. Die höhere Bildung im deutschen und polnischen Raum als ein grenzüberschreitendes Phänomen (bis zum Jahre 1939) [Uniwersytet i komunikacja. Kształcenie wyższe na ziemiach niemieckich i polskich jako fenomen transgraniczny (do 1939 r.)]”, poświęcona uniwersytetom w przeszłości i ich roli w transferze wiedzy i kultury. Serdecznie zapraszamy do udziału w tej międzynarodowej sesji (16-17 września 2019, Würzburg). Aktualnie tworzony jest program konferencji. Bliższe informacje: <http://pmh.umk.pl/start/konferencja-universitat-und-kommunikation-w-dniach-16-i-17-wrzesnia-2019-roku-w-wurzburgu/>

Konkursy stypendialne

W marcu br. został rozstrzygnięty konkurs na stypendia Polskiej Misji Historycznej, ufundowane przez Bawarską Kancelarię Państwową. Laureatami konkursu zostało 16. polskich naukowców. Stypendia zostały przyznane między innymi pracownikom i doktorantom naszej Uczelni: mgr Annie Maleszka (Wydział Nauk Historycznych, Instytut Historii i Archiwistyki) i prof. dr. hab. Leszkowi Żylińskiemu (Wydział Filologiczny, Katedra Filologii Germańskiej). Wśród stypendystów Misji znajdują się również naukowcy z innych instytucji: Muzeum Śląska Opolskiego, Centrum Badań Historycznych Polskiej Akademii Nauk w Berlinie, Muzeum Historycznego Miasta Krakowa i Uniwersytetu Jagiellońskiego, Klasztoru Karmelitów na Piasku w Krakowie (Archiwum i Biblioteka Starodruków), Uniwersytetu Opolskiego, Archiwum Państwowego w Toruniu, Uniwersytetu Wrocławskiego, Uniwersytetu Pedagogicznego

w Krakowie oraz Archiwum Akt Dawnych Diecezji Toruńskiej. Lista stypendystów i gości znajduje się na stronie: <http://pmh.umk.pl/start/stypendysty-i-goscie-pmh/>

Biuletyn PMH

Pod koniec 2018 r. eksperci Index Copernicus wyznaczyli wartość wskaźnika Index Copernicus Value (ICV) za rok 2017. Biuletyn PMH otrzymał 93.92 punktów. W październiku 2018 r. redakcja czasopisma złożyła wniosek w konkursie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego pt. „Wsparcie czasopism naukowych”. Nasz rocznik otrzymał 97 punktów i jest przewidziany do objęcia finansowaniem. W marcu br. redakcja Biuletynu otrzymała informację, że czasopismo zostało zaakceptowane do włączenia do naukowej bazy danych „Scopus”. Proces indeksowania zostanie zainicjowany w ciągu najbliższych trzech miesięcy.

NOWE PUBLIKACJE

- Janusz Bieniak, *Zarębowie i Nałęczce a królobójstwo w Rogoźnie*, Warszawa: DiG, 2019.
- Sylwia Grochowina, Katarzyna Kącka, *Polityka niemieckich władz okupacyjnych na Pomorzu Gdańskim. Dokumentacja wybranych problemów*, Toruń: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2018.
- Monika Jakubek-Raczkowska, Juliusz Raczkowski, Piotr Oliński, *Księga klasztorów ziemi chełmińskiej w średniowieczu. Tom 1: Chełmno*, Toruń: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2019.
- Paweł Marzec, *Oceny eksperckie w badaniu użyteczności bibliotecznych serwisów internetowych*, Toruń: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2019.

Opracowanie:

dr Emilia Ziółkowska, mgr Alina Sosnowska, dr Rafał Kleśta-Nawrocki, dr Piotr Rudera, mgr Krystian Chyrkowski, mgr Małgorzata Lewandowska, mgr Izabela Kujawska, mgr Ewa Jaroszevska, mgr Waldemar Cieślak.